

Publication of Association Esprit, Société et Rencontre
Strasbourg/France

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

Volume 5 Issue 8, p. 1157-1166, December 2012

**HAYDN, MOZART VE BEETHOVEN'IN PİYANO
SONATLARINA GENEL BİR BAKIŞ**

**GENERAL AN OVERVIEW AT HAYDN, MOZART AND
BEETHOVEN SONATAS**

Dr. Barış TOPTAŞ

İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Ve Tasarım Fak. Müzik Bölümü

Abstract

International Classical Music (classical music) passed through many stages until today. These stages were defined as the period in music history . These periods are respectively, Medieval Period, Renaissance Period (1456-1600), Classical period (1600-1750), Romantic Period (1750-1830), modern (contemporary) Period (1830-1900) and the present-day (1900 -).The classical period, history in golden letters in the names of prints known as the Vienna Classics three composers; Haydn, Mozart and Beethoven, shed light on many innovations in their periods and have preserved their place at the height of today's music. From one of these composers have composed works for different instruments in many forms and types. All these works have been important building blocks of the classical period. Sonata form is well developed in this period. Almost written sonatas for all instruments. Especially a lot of works composed in sonata form developed performers as well as the technical limits of the instruments. Among these works, piano sonatas play an important role. In this study, Haydn'in 52 piano sonatas, 19 piano sonatas of Mozart and Beethoven 32 piano sonatas examined in terms of tonal structures. Used piano sonatas tones (Tone Sonata), the intermediate section in conjunction with the main tone shades and degrees of them were examined. Haydn's piano sonatas using intermediate section crossing the 65.4% percent compared to the 1st degrees, Mozart's piano sonatas using tone intermediate section of 47.4% percent compared to the best IVst degrees, Beethoven's piano sonatas were using 1st degrees with 46.9% in intermediate section tone.

Key Words: Classical Period, Vienna Classics, Piano Sonata, Tone

Öz

Uluslararası Sanat Müziği (Klasik Müzik) günümüze gelene kadar birçok aşamadan geçmiştir. Bu aşamalar müzik tarihinde dönem olarak nitelenmiştir. Bu dönemler sırasıyla; Ortaçağ Dönemi, Rönesans Dönemi (1456-1600), Klasik Dönem (1600-1750), Romantik Dönem (1750-1830), Modern (Çağdaş) Dönem (1830-1900) ve günümüzdür (1900-....). Klasik dönemde, Viyana Klasikleri olarak bilinen ve isimlerini altın harflerle tarihe yazdıran üç besteci; Haydn, Mozart ve Beethoven, kendi dönemlerinde birçok yeniliğe ışık tutmuş ve günümüzde müziğin en doruk noktasında yerlerini korumuşlardır. Bu besteciler bir birinden farklı çalgılar için birçok biçim ve türde eserler bestelemişlerdir. Tüm bu eserler klasik dönemin önemli yapı taşları olmuştur. Sonat formu bu dönem içerisinde oldukça gelişmiştir. Neredeyse bütün çalgılar için sonatlar yazılmıştır. Özellikle sonat formu ile bestelenen birçok eser, hem çalgıların hem de icracıların teknik sınırlarını geliştirmiştir. Bu eserler arasında, piyano sonatları önemi bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada Haydn'ın 52 piyano sonatı, Mozart'ın 19 piyano sonatı ve Beethoven'in 32 piyano sonatı tonal yapıları açısından incelenmiştir. Piyano sonatlarında kullanılan tonlar (Sonat Tonu), bu ana tona bağlantılı olarak ara bölüm tonları ve bunların dereceleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda üç besteci; piyano sonatlarını farklı ton ve ara ton ile yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Haydn'ın piyano sonatlarının ara bölüm geçişlerinde %65,4'lük oranla 1.dereceyi kullandığı, Mozart'ın piyano sonatlarında ara bölüm tonu olarak %47,4'lük oranla en çok IV.derece kullandığı, Beethoven'in piyano sonatlarında ara bölüm tonu olarak %46,9 ile 1.derece kullandığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Dönem, Viyana Klasikleri, Piyano Sonatı, Ton

Klasik Dönem

Müzik tarihinde önemli dönemlerden biri olan Klasik dönem 1750-1820 yılları arasında kapsar. “İnsanlık tarihinde toplumsal yaşamı düzenleyen değerler, gün gelip yetersizleşerek canlılığını yitirince, yeni bir düzene kılavuzluk edecek düşünceler aranır. 18. Yüzyılın ikinci yarısı, işte bu düzen özlemini temsil eder. Bu döneme Aydınlanma Çağı’da denir” (Say, 1997: 261).

“Bu dönemin özellikleri müzikte de etkisini göstermeye başladı. Burjuva konser dinleyicisinin ortaya çıkmasıyla birlikte sanatçının toplumsal rolü değişmeye başladı, doğal olarak müzik yaratımı yeni bir yön kazandı. Müzik hayatı, bütün Avrupa’ya yayılmış olan uluslar arası bir kültürü yansıtır hale geldi.18. yüzyılın müziği melodi üzerine odaklanmış ve bu yolla önceki dönemin eşlikli motifsel çeşitleme anlayışı yavaş yavaş kaybolmuştur. Melodik yapının kuruluşunda da düzenli bir yapılanmaya doğru yönelim başlamıştır” (Boran, Şenürkmez, 2007: 134).

Viyana Klasikleri olarak 18. Yüzyılın sonlarında Avrupa müzik kültürünün yaratıcı gücünü temsil eden Mozart, Beethoven ve Haydn, klasik müzikte tarihsel bir dönemeç oluşturmuşlardır. Barok dönemin son iki büyük temsilcisi olan Bach ve Handel gibi, Haydn ve Mozart da klasisizmin sınırlarını genişleterek müziği sonuna değin insanlaştırmayı ve tinselleştirmeyi başarmışlardır (Say, 1997: 291).

Klasik dönemde, uzun cümleli, süslü ve çokça kontrapuntal yazıya dayalı Barok Çağ üslubu, yerini daha parlak, sade ve net bir sanata bırakmıştır. Bu üslup daha az dolgun fakat daha akıcıdır. Müzik cümleleri yalın ve nettir (Selanik, 1996: 130)

Klasik dönemin gelişiminde Mozart, Beethoven ve Haydn’ın yaptıkları önemli eserler (Senfoni, konçerto, sonat vb.) ile önemli katkıları olmuştur ve bu besteciler klasik dönemin en önemli yapı taşlarıdır. “Haydn, Mozart ve Beethoven birlikte, farklı tarzları ve yaratıcılıklarıyla Viyana’yı Avrupa’nın müzik merkezi haline getirdiler. Bu besteciler 18. yüzyılın ikinci yarısıyla özdeşleşmiştir. Özellikle Bach, ortaçağdan ve Rönesans’tan devraldığı müzik kültürünü zirveye ulaştırmıştır. Haydn ve Mozart yetişme döneminde eserlerinin tek bir notasını bile bilmedikleri Bach’ın üslubundan çok uzaktır. Ancak Haydn ve Mozart’ın dehalari sayesinde 1780’e doğru yeni bir çokseslilik anlayışı, yeni bir yoğunluk ve yeni bir müzik düşüncesi getiren fikirleri ile bu açığı telafi etmişlerdir” (gnoxis, 2012)

“Klasik dönem ilk olarak sonat formunda köklü değişimlere gitti, senfonileri yarattı, solo konçerto ve solo piyano sonatı gibi yenilikler getirdi, yaylı çalgılar dördlüsü ve diğer oda müziği kavramları müziğin içine girdi. Yine bu dönemde orkestraların yapısı değişti, hem enstrüman hem de kişi sayısı olarak bir hayli arttı. Piyano, klavsenin yerini aldı ve klasik dönemin en önemli enstrümanı haline geldi” (Gnoxis, 2012).

Haydn (1732-1809), Mozart (1756 – 1791) ve Beethoven (1770 – 1827).

Haydn yazdığı sayısız eser ile yeni enstrümantal müziğin ilk büyük ustasıdır. Haydn'ın müziğinde onun bütün viyana yaşamının sesleri hissedilir. Kendinden önce D. Scarlatti, P.E. Bach tarafından hazırlanan sonat, senfoni, gibi saf müzik formlarına kesin şeklini vermiştir. Yazdığı 104 senfoni ile senfoninin babası olarak isimlendirilmiştir (Kolçak, 2005:81-81).

Haydn yaylı dördü (iki keman, viyola ve viyolonsel) için sonat, senfoniye orkestra için sonat olduğuna göre, genellikle sonat biçiminde onu bir baba olarak görmek, Haydn'ın bu biçimleri başlattığı değil, geliştirdiği, hem de bunlara öz ve anlatımla ilgili yeni değerler kazandırdığı içindir (Mimaroglu, 1999: 70-71).

Büyük müzikçi eserlerini plastik düşünceler ve zarif anlatım incelikleriyle donatmış, ruhsal zenginliğiyle ele aldığı her türü yeni bir sanatsal düzeye çıkarmıştır (Yener, 1983: 33).

Haydn ve Mozart aynı dönemin bestecileri olarak kabul edilmekle birlikte, aralarında göz ardı edilmeyecek bir kuşak farkı vardı. Haydn, Mozart'tan 24 yaş büyüktü ve bununla birlikte Haydn'ın müzikal kariyeri 35 yaşında ölen Mozart'a nazaran daha uzun bir süreci kapsamaktaydı. Bütün bu farklılıklara karşın, şahsen de tanışan bu iki bestecinin kariyerleri paralel olarak gelişim gösterdi ve dönemlerinin müziksel gelişimini birbirinden bağımsız, fakat paralel biçimde yönlendirdi (Boran, Şenürkmez, 2007: 150).

Mozart İnsanlık tarihinde ender görülen yeteneklerden biridir. Albert Schweizer'in dediği gibi, “gerçek dehalar göklere uzananlardır, Mozart ise gökten inmiştir.” Mozart sonat formunu; sonat, senfoni, yaylı çalgılar dördlüsü ve konçertolarda, eşsiz güzellikteki ezgiler içinde uygulanmış klasik piyano konçertosunu ilk kez büyük bir parlaklığa ulaştırmıştır (Say, 1997: 298-302).

Mozart'ın müziği çağının kültürünü yetkin bir sentezle yansıtır. Yapıtlarında İtalyanların ezgisel çizgi sürdürüşünü, Fransızların zarafet ve saydamlığıyla birleştirmiş, alman çalgılama sanatıyla örmüştür. Müziği ulusal sınırların ötesindedir. Haydn ve Beethoven gibi... İlk bakışta biçimsel yönden yalın ve basit parlak ve saydam görünüşüyle kolay sanılan müziğin, incelendiğinde olağanüstü sanatsal değere sahip olduğu anlaşılır (Yener, 1983: 35).

Mozart'ın piyano sonatları eşsiz incelik taşır. Bu sonatlar, seslendirilmesi kolay gözükmesine karşın derin bir kültürü ve duyarlılığı gerektirir (Say, 1997: 307).

Adı, bütün 19. Yüzyıla egemen olan Beethoven'ın müzik tarihindeki ayrıcalığı, iki çağ arasında (Klasik – Romantik) yer alan değişimi, ikinci bir örneği bulunmayacak biçimde eserlerinde gerçekleştirerek önemi tartışılmaz bir köprü ve kendisinden sonra gelenler kapıları sonuna kadar açık tutan zengin bir model oluşturmasındadır. İşte bu nedenle Beethoven, ayrı sosyal, mental, estetik konumda insanları adı etrafında birleştirmiş tek müzisyendir (Selanik1996: 143).

Kısaca özetlemek gerekirse;

Tüm Barok, Rokoko ve Mannheim etkileri Mozart'ta en son sınıra dek süzölmüş bir özün içinde ortaya çıkmıştır. “Zarafet ve içlilik”, Mozart'ın çifte kişiliği be iblis ruhuyla birleşerek bugün de gizemi henüz tam olarak keşfedilmeyen bir müziği var etmiştir. Haydn, sonat biçiminin temalarında, Beethoven'den çok daha fazla deneylere girişmiş olmakla birlikte, güçlü idealizmi ve özgün verileriyle Beethoven, bu biçimle 19. ve 20. Yüzyıllara ışık tutmuştur. Beethoven, yapıtlarında, 17. ve 18. Yüzyılların üslubunu özümlediği gibi, kendi iç dünyasında yaşadığı derin karşıtlıkları ve gerilimleri de aşarak bir bütünde eritmiştir (Pamir, 2000:5).

Beethoven'in piyano sonatlarında, tıpkı birçok başyapıtında olduğu gibi, duygusal seviye; yani dramatik gerilim oldukça yüksek seviyededir. Asıl önemli yan ise duygusal zemine ait çeşitli karakterlerin arasındaki karşıtlıkların (kontrast) yaratılırken, bunların yapısal olarak sürekli temellendirilmesidir. Yani, duyguları akıl süzgecinden geçirme işleminin, Beethoven'in müziğinin çok önemli bir ögesi olduğunu görüyoruz (Deniz, 2011).

Beethoven çok titiz çalışan bir müzisyendi. Müziği, ifade gücü ve teknik olarak çok üst seviyeyeydi. Beethoven, Haydn ve Mozart'tan devraldığı prensipleri geliştirdi, daha uzun besteler yazdı ve daha tutkulu, dramatik eserler oluşturdu. Özellikle Op. 109 piyano sonatıyla Klasik müziğin Romantik Dönemini başlatmıştır (Vikipedia, 2012).

Sonat Formu

Sonat kelimesi ilk kez 1568'de A.Gabrieli'nin beş çalgı için yazdığı sonatları için kullanılmıştır. O dönemde sonat, telli ve üflemeli çalgılar için, dini yaratıların başında seslendirilmek amacıyla yazılıyordu. Bunlara "Sonata da Chiesa (kilise Sonatı)" deniliyordu. 17.yy. da ise, "Sonata da Camera (Oda Sonatı)" ortaya çıktı. Oda sonatının bölümleri: Allegro, Adagio, Menuet, Rondeau şeklinde sıralanırdı. Bu yüzyılda sonat klavyeli çalgıların en yaygın türü haline gelmiştir. Çünkü her sonatta bir klavyeli çalgı bulunmaktadır. Ör: piyano-keman, piyano-viyola vb. olabildiği gibi tek çalgı içinde yazılmaktadır (Yurga, 1995:54).

Klasik Çağ bestecilerinin Sonatları, bir bütün olarak, genellikle üç ya da dört bölümden oluşmuşlardır. Dört bölümlü bir sonatın ilk ve son bölümleri büyük, orta bölümleriye şarkı (Lied) ve dans formunda yazılmış küçük bölümlerdedir (Cangal, 2004:137).

18. yüzyıl ortalarında sonat'ın karakteristik bölüm dizisi kesinleşmişti: 1. Bölüm (Sonat Biçimi) 2. Bölüm (Lied Biçimi) 3. Bölüm (Menuetto ve Tirio) 4. Bölüm (Rondo Biçimi)'den oluşmaktaydı. Bir sonatın ana karakteri 1.bölümüdür. 1. Bölüm sonatın ana şemasıdır ve temalar ve tonalite başlı başına bir sistem oluşturur. Bu bölümde sonatın tema öğelerini tanıtır. Birinci ana tema bütün bölümün temel tonalitesindedir, ikinci yan tema ise güçlü (Dominant) tonundadır ya da yapıt minörde ise paralel majör tonalitededir (Yener, 1983: 32).

Sonatin kısımları genellikle kısa aralarla birbirinden ayrılır. Fakat bazen hiç durmaksızın iki kısım birbirine bağlanabilir, hatta eserin başından sonuna kadar da hiç ara verilmeyebilir. Sonat da her kısmın kendi içinde bir bütünden oluşması yeterli değildir. Diğer kısımlarla arasında stil, ifade ve kapsadığı şeylerin ortak olması gerekmektedir. (Sağır:2004,63).

18. yüzyıl dinleyicisi açısından sonat biçimi, süit biçiminden oldukça farklı anlamlar taşıyan özel bir biçim olarak algılanmaktadır; çünkü süit biçiminin törenselsel yanından bir özgürleşme söz konusudur. Birbiriyle şöyle ya da böyle ilintilendirilmiş bölümlerin ardı ardına getirilmesiyle oluşturulmuş, bir çeşit, "insan davranışları ve tutkuları üzerine inceleme" olarak görülmektedir. Dolayısıyla, sonat olgusu, yepyeni ruhbilimsel anlatım biçimleri ortaya koyduğu için o dönemin birçok insanını hayrete düşürmüş olmalıdır. Aynı şekilde, sonat biçimi, belli bir yapısal kalıp olmaktan çok, insan doğasının ikili karşıtlıklarını bir drama biçiminde yücelten biçimdir (Deniz, 2011).

19. yüzyılın başlarında bu biçim Bach, Mozart ve Haydn'ca benimsenerek bu bestecilerce sonatın ikişerli ya da üçerli biçimleri ayırım yapılmaksızın kullanıldı. Beethoven ile birlikte sonat tam bir yapıya kavuşurken, birinci ve ikinci tema arasında karşıtlık öğeleri yer

almaya başladı. Böylece sonat artık kesin olarak dört hareketli klasik biçimine kavuştu. Romantik dönemde sonat türünün en güzel örnekleriniyse Chopin, Schumann ve Liszt'ce verildi. 20. yüzyılın başlarındaysa sonat genel olarak müzik alanındaki evrime uydu (Wikipedia, 2012).

Bulgular ve Yorum

Tablo 1. Haydn'ın Piyano Sonatlarında Bölümler

Bölümler	Frekans	Yüzde
2 Bölümlü	9	% 17.3
3 Bölümlü	42	% 80.8
4 Bölümlü	1	% 1.9
Toplam	52	% 100

Tablo 1'de Haydn'ın piyano sonatlarının bölümleri incelendiğinde üç bölümlü 42 adet sonatın %80,8 oranında olduğu görülmektedir. Haydn piyano sonatlarında iki bölümlü yapıyı 9 piyano sonatında kullanmış ve bu iki bölümlü piyano sonatları %17,3'lük bir orana sahip olmuştur. Dört bölümlü piyano sonatlarına bakıldığında sadece 1 adet sonatın olduğu ve %1,9'luk bir orana sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Mozart'ın Piyano Sonatlarında Bölümler

Bölümler	Frekans	Yüzde
3 Bölümlü	19	% 100
Toplam	19	% 100

Tablo 2'de görüldüğü gibi Mozart'ın yazmış olduğu piyano sonatlarının tamamı 3 bölümlüden oluşmuştur. Ör: Allegro, Andante, Allegro

Tablo 3. Beethoven'ın Piyano Sonatlarında Bölümler

Bölümler	Frekans	Yüzde
2 Bölümlü	6	% 18.8
3 Bölümlü	14	% 43.8
4 Bölümlü	12	% 37.5
Toplam	32	% 100

Beethoven'ın piyano sonatlarının bölümler açısından dağılımı yukarıda tablo 3'de belirtildiği gibi, iki bölümlü, üç bölümlü ve dört bölümlü olarak sıralandığı görülmektedir. Bu bölüm yapılarından en fazla oran 14 sonat (%43.8) ile üç bölümlü piyano sonatlarında yoğunlaşmıştır. Daha sonra 12 sonat (%37.5) dört bölümlü olarak göze çarpmaktadır. İki bölüm sonatlara bakıldığında 6 adet sonat ile (%18.8) oran görülmektedir.

Tablo 4. Haydn'ın Piyano Sonatlarının Ana Tonları

Ton	Frekans	Yüzde
CM	9	%17.3
DM	8	%15.4
EbM	7	%13.5
GM	6	%11.5
FM	4	%7.7
AM	4	%7.7
BbM	4	%7.7
EM	3	%5.8
AbM	2	%3.8
C#m	1	%1.9
Cm	1	%1.9
Em	1	%1.9
Gm	1	%1.9
Bm	1	%1.9
Toplam (14)	52	%100

Tablo 4'de Haydn'ın piyano sonatlarında kullandığı tonların genel dağılımı görülmektedir. 14 farklı tonun kullanıldığı bu piyano sonatlarında en büyük yüzdeyi 9 sonat ile CM (%17.3) almıştır. Daha sonra kullanım yoğunluğu sırasıyla DM (8 Sonat) %15.4, EbM (7 Sonat) %13.5, GM (6 Sonat) %11.5, FM, AM ve BbM (4 Sonat) %7.7, EM (3 Sonat) %5.8, AbM (2 Sonat) %3.8, C#m, Cm, Em, Gm ve Bm (1 Sonat) %1.9' luk oranlarla yukarıdaki tabloda açıkça gösterilmiştir.

Tablo 5. Mozart'ın Piyano Sonatlarının Ana Tonları

Ton	Frekans	Yüzde
CM	4	%21.1
FM	4	%21.1
BbM	3	%15.8
DM	3	%15.8
EbM	1	%5.3
GM	1	%5.3
Am	1	%5.3
AM	1	%5.3
Cm	1	%5.3
Toplam	32	%100

Yukarıdaki tablo 5'de Mozart'ın piyano sonatlarında tonların genel bir dağılımı görülmektedir. 19 piyano sonatı dokuz farklı tonda yazılmış olup %21.1'lik oranla CM (4 Sonat) ve FM (4 Sonat) ilk iki sırada yer almıştır. Bu tonları sırasıyla %15.8'lik oranla BbM (3 Sonat) ve DM (3 Sonat) tonları takip etmiştir. Mozart'ın sadece bir kez kullandığı tonlar ise EbM, GM, Am, AM, Cm tonlarıdır.

Tablo 6. Beethoven'in Piyano Sonatlarının Ana Tonları

Ton	Frekans	Yüzde
EbM	4	% 12.5
GM	4	% 12.5
Cm	3	% 9.4
CM	2	% 6.3
DM	2	% 6.3
EM	2	% 6.3
FM	2	% 6.3
AbM	2	% 6.3
Em	2	% 6.3
Fm	2	% 6.3
BbM	2	% 6.3
AM	1	% 3.1
Dm	1	% 3.1
DM	1	% 3.1
C#m	1	% 3.1
F#m	1	% 3.1
Toplam (16)	32	% 100

Yukarıdaki tablo 6'da Beethoven'in piyano sonatlarında kullandığı tonların genel dağılımı incelendiğinde, 16 farklı tonun kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bu tonlardan EbM (4 Sonat) ve GM (4 Sonat) %12.5'lik oranla ilk iki sırada bulunmaktadır. Bunun yanında Beethoven piyano sonatlarında Cm (3 Sonat) tonu da %9.4'lük bir oranda kullanmıştır. Daha sonra %6.3 (2 Sonat)'lük bir oranla CM, DM, EM, FM, AbM, Em, Fm, BbM tonları sıralanmaktadır. Beethoven'in 32 piyano sonatı içinde bir kez kullandığı tonlar ise AM, Dm, DM, C#m, F#m %3.1'lik bir orana sahiptir.

Tablo 7. Haydn'in Piyano Sonatlarının Ara Bölüm Tonları

Ara Bölüm	Frekans	Yüzde
I.Derece	34	% 65.4
III. Derece	1	% 1.9
IV.Derece	9	% 17.3
V.Derece	3	% 5.8
VI.Derece	5	% 9.6
Toplam	52	% 100

Tablo 7'de Haydn'in Piyano Sonatlarının ara bölümlerinde kullandığı tonlar gösterilmektedir. Bu sonatlarının ara bölümlerinde beş farklı derece kullanılmıştır. Buna göre Haydn piyano sonatlarında ana tonunun I.Derecesini (35 Sonat) Yoğun olarak kullanmıştır ve %65.4'lük bir oranla oldukça öndedir. IV.Derece (9 Sonat) %17.3'lük oranla onu izlemektedir.daha sonra sırasıyla VI.Derece (5 Sonat) %9.6, V.Derece (3 Sonat) %5.8, III.Derece (1 Sonat) %1.9'luk oranla sıralanmaktadır.

Tablo 8. Mozart'ın Piyano Sonatlarının Ara Bölüm Tonları

Ara Bölüm	Frekans	Yüzde
I.Derece	4	%21.1
IV. Derece	9	%47.4
V.Derece	4	%21.1
VI.Derece	2	%10.5
Toplam	19	%100

Tablo 8'de Mozart'ın piyano sonatlarında ara bölümlerde kullandığı tonlar açıkça belirtilmiştir. Buna göre Mozart 19 piyano sonatının 9'unda (%47.4) sonat tonunun IV. Derecesini kullanmıştır. 4 sonatın ara bölümünde kullanılan I.Derece ve V.Derece %21.1 orana sahiptir. Son olarak VI.Derece kullanımı 2 sonat ile %10.5'lik bir orandadır.

Tablo 9. Beethoven'in Piyano Sonatlarının Ara Bölüm Tonları

Ara Bölüm	Frekans	Yüzde
I.Derece	15	%46.9
II.Derece	1	%3.1
III. Derece	1	%3.1
IV.Derece	6	%18.8
V.Derece	1	%3.1
VI.Derece	8	%25.0
Toplam	32	%100

Tablo 9'da Beethoven'in piyano sonatlarında kullanılan ara bölüm dereceleri görülmektedir. Toplamda altı farklı derece kullanıldığı göze çarpmaktadır. İlk sırada 15 farklı piyano sonatının ara bölümünde kullanılan I.Derece %46.9 luk oranla dikkati çekmektedir. Daha sonra VI.Derece (8 Sonat) %25.0 ve IV.Derece (6Sonat) %18.8'lik oranla en çok kullanılan dereceler olarak dikkati çekmektedir. Beethoven II.Derece, III.Derece ve V.Dereceleri sadece 1 piyano sonatında kullanmış ve %3.1'lik bir oran bu dereceler için sağlanmıştır.

Sonuçlar

Elde edilen bulgular ışığında Haydn'in piyano sonatlarının büyük bölümü (%80.8) üç bölümlü olarak tasarlanmıştır. Bu sonatların ana tonlarında en yüksek değerleri ise CM %17.3, DM %15.4, EbM %13.5, GM %11.5 (toplam= %57.7) oluşturmuştur. Haydn'in piyano sonatlarının ara bölüm geçişlerinde %65.4'lük bir oranla 1.derece kullanılmıştır.

Mozart'ın piyano sonatlarının incelenmesi sonucunda, bu sonatların tamamının üç bölümlü olarak tasarlandığı göze çarpmaktadır. Yine Mozart'ın piyano sonatlarında ana ton olarak CM (%21.1), FM (%21.1), BbM (%15.8), DM (%15.8), (toplam=%73.8) kullanılmıştır. Bunun yanında Mozart'ın piyano sonatlarında ara bölüm tonu olarak %47.4'lük oranla en çok IV.derece kullanılmıştır.

Son olarak Beethoven'in piyano sonatları incelendiğinde ise şu sonuçlara ulaşılmıştır. Beethoven'in piyano sonatlarında en çok %43.8'lik oranla üç bölüm kullanılmıştır fakat bunun yanında 4 bölümlü sonatlarında oranının (%37.5) oldukça yüksek olduğu göze çarpmaktadır. Beethoven piyano sonatlarında ana ton olarak 16 farklı ton kullanmıştır. Bu tonlardan onluk değer üstüne çıkan iki ton bulunmaktadır. Bunlar %12.5 ile EbM ve GM tonlarıdır.

Beethoven'in piyano sonatlarında ara bölüm tonu olarak %46.9 ile 1.derece ön plana çıkmıştır. Bunu en yakın olarak %25'lik oranla VI. Derece takip etmiştir.

KAYNAKÇA

- BORAN, İlke. , Şenürkmez. K.Yıldız. (2007). *Kültürel Tarih Işığında Çok Sesli Batı Müziği*, Doğan Kardeş Yapı kredi Yayınları, Birinci Baskı, İstanbul.
- CANGAN, Nurhan. (2004). *Müzik Formları*, Arkadaş Yayınevi, Ankara
- DENİZCİ, CAN. (2011),
[http://www.andante.com.tr/index.php?page=makale_detay&makaleID=105&Makale=Beethoven'in piyano sonatlarında bıçım, karakter ve ruhbilimsel özellikler](http://www.andante.com.tr/index.php?page=makale_detay&makaleID=105&Makale=Beethoven'in_piyano_sonatlarında_bıçım,_karakter_ve_ruhbilimsel_özellikler), Erişim Tarihi: 09.11.2012, 1. ve 9. Paragraf
- <http://www.gnoxis.com/klasik-muzikte-donemler-klasik-donem-15695.html> Erişim Tarihi: 25.05.2012) 1. ve 2. Paragraf
- (Wikipedia, 2012) (Wikipedi, özgür ansiklopedi).
http://tr.wikipedia.org/wiki/Ludwig_van_Beethoven Erişim Tarihi: 26.09.2012, 5. Paragraf
- (Wikipedia, 2012,) (Wikipedi, özgür ansiklopedi). <http://tr.wikipedia.org/wiki/Sonat> Erişim Tarihi: 26.09.2012, 5. Paragraf
- MİMAROĞLU İlhan. 1999. *Müzik Tarihi*, Varlık Yayınları 6. Basım İstanbul
- PAMİR, Leyla. (2000). *Müzikte Geniş Soluklar*, Boyut Kitapları, Müzik Dizisi 1, Üçüncü Basım, İstanbul
- SAĞER Turan. (2004). *Temel Müzik Teorisi, Bemol Müzik Yayınları*, İstanbul 1. Baskı, İstanbul
- SAY, Ahmet. 1997. *Müzik Tarihi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 3. Baskı, Ankara
- SELANİK Cavidan 1996. *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*, Doruk Yayıncılık, Birinci Basım, Ankara
- YENER, Faruk. 1983. *Müzik*, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Şişli Meydanı 364, İstanbul
- YURGA Cemal. 1995 *Müzik Tarihinde Türler ve Biçimler*, Öz Mert Ofset Matbaacılık ve ticaret Malatya.